

Δεν ερχόμαστε επειδή γνωρίζουμε συγκεκριμένα την πόλη, αλλά επειδή έχουν γίνει πράξεις εδώ, υπό την έννοια, αν θέλετε και την αποστολική, εφόσον κάνατε την πολύ ωραία αναφορά στον Χριστό. Έχει σημασία να δούμε ότι πολύ συχνά κάνουμε πολλές κινήσεις μέσα στη ζωή μας, για να γεμίσουμε το κενό, γιατί δε ξέρουμε πώς να το γεμίσουμε. Ενώ αν έχουμε μερικές γνώσεις για την κενότητα, βλέπουμε ότι οι πράξεις είναι πολύ σημαντικές. Άρα, θα αρχίσουμε με το θέμα της προσφοράς, της αιμοδοσίας. Για όσους έχουν παρακολουθήσει πράγματα συγκεκριμένα και τοποθετημένα με έναν κλασσικό τρόπο, θα ξαφνιαστούν. Άρα εγώ σας προειδοποίησα, όσοι θέλετε το ακούτε. Για μένα το αίμα είναι πάρα πολύ σημαντικό, όχι μόνο ως βιολογικό προϊόν, το οποίο είναι ούτως ή άλλως, αλλά επειδή ανήκει σ'αυτές τις τρεις ουσίες, οι οποίες χαρακτηρίζουν τον άνθρωπο. Άρα έχουμε το αίμα –και ξέρετε ότι μέχρι να βρούμε τις ομάδες παιδευτήκαμε λίγο. Υπάρχουν και άνθρωποι που πέθαναν από μετάγγιση που δεν ξέραμε γιατί δε λειτουργεί. Έχει ενδιαφέρον λοιπόν, άμα το συνδυάσουμε και με το γάλα και με το σπέρμα. Θα μου πείτε πώς αυτές οι τρεις ουσίες συνδυάζονται. Στην πραγματικότητα θα δείτε ότι σε πρώτο επίπεδο, το πιο κλασσικό, είναι ότι έχουμε το ζευγάρι, μετά το ζευγάρι έχουμε την μάνα και το παιδί, και μετά έχουμε τον κόσμο. Στο ζευγάρι λοιπόν είναι μία από τις ουσίες, μετά είναι η μάνα με το παιδί η δεύτερη ουσία και η πιο αφαιρετική κι επί του πρακτέου η πιο αλτρουιστική είναι το αίμα. Η διαφορά με τις δύο πρώτες είναι ότι τις δύο πρώτες συνήθως ξέρουμε πού τις δίνουμε. Ενώ στην τρίτη εκ φύσης όπως το 'χει κάνει η Ανθρωπότητα δεν ξέρουμε. Και είναι βέβαια ανώνυμη αυτή η δωρεά. Έχει ενδιαφέρον άμα το προσεγγίσουμε έτσι το θέμα, γιατί πολύ συχνά αναρωτιόμαστε αν είναι υποχρεωτικό, αν πρέπει να το κάνουμε ή αν δεν πρέπει, ή αν είναι σε ένα πλαίσιο θρησκευτικό. Θα μιλήσουμε λοιπόν πολύ απλά γι'αυτό το θέμα απ'την αρχή. Πρώτα απ'όλα είναι πολύ δύσκολο στη ζωή μας να αφήσουμε κάτι. Όταν είμαστε μικροί αυτό που θέλουμε είναι να πάρουμε κάτι. Όταν μεγαλώνουμε και καταλαβαίνουμε ότι είμαστε θνητοί και μπορεί να μη μείνει και τίποτα από αυτά που πήραμε, μετά προσπαθούμε να δούμε τι θα αφήσουμε. Συνήθως το κάνουμε με τα παιδιά μας, με την οικογένειά μας. Μπορεί να είναι μια προσφορά πιο γενικευμένη. Αλλά η ιδέα είναι ότι συνειδητοποιούμε ότι είμαστε μια σκυτάλη, ένας κρίκος από ένα ενδιαμέσο, παρελθόν και μέλλον. Στην αρχή, όπως είπα θυμόμαστε ότι είμαστε αθάνατοι, εφόσον είμαστε αθάνατοι δεν έχουμε ανάγκη από αίμα. Κι επειδή κάνουμε προβολή λέμε ούτε οι άλλοι έχουν ανάγκη. Μόνο άμα σας συμβεί μες στην οικογένεια κάτι το σοβαρό ξαφνικά ενεργοποιείται μια ανάδραση και λέτε τελικά είναι διαφορετικά τα πράγματα. Όσο δεν έχει γίνει αυτό, θα λειτουργήσουμε πάνω -κάτω όπως όλοι οι άνθρωποι. Ξέρετε, όταν υπάρχουν σύλλογοι που ασχολούνται με ανθρώπους που έχουν κάποιες ειδικές ανάγκες σε έναν τομέα, πολύ συχνά θα βρείτε γονείς παιδιών που έχουν αυτό το πρόβλημα. Γιατί αυτοί ενεργοποιήθηκαν και μετά ήρθαν και οι άλλοι. Εδώ λοιπόν με το αίμα στην αρχή θεωρούμε ότι δεν είναι σημαντικό. Μετά, όταν μεγαλώνουμε καταλαβαίνουμε ότι θα είμαστε οι επόμενοι. Αυτό το βλέπουμε συνήθως αρχικά με το πρώτο σοκ που είναι όταν πεθαίνουν ο παππούς και η γιαγιά, αλλά δεν είναι ακόμα τόσο πρακτικό. Όταν πεθαίνουν οι γονείς τότε ξέρουμε ότι είμαστε οι επόμενοι.

Μόλις ξέρουμε ότι είμαστε οι επόμενοι αναρωτιόμαστε αν θα είμαστε οι προηγούμενοι. Δηλαδή αν στα παιδιά μας θα αφήσουμε κάτι. Η ιδέα είναι λοιπόν ότι μόλις καταλαβαίνουμε αυτό, θέλουμε να βρούμε στοιχεία που θα αφήσουμε. Άρα είναι μερικοί από μας που θα αφήσουν χρήματα. Άλλοι θα αφήσουν σπίτι. Μιλάμε και για την παράδοση στην Ελλάδα. Μετά θα το αφήσουμε το σπίτι, μπορεί να είναι και το μισό σπίτι, μετά μπορεί να διαχωριστεί. Ξέρετε στην Ελλάδα είχαμε τον Μέγα Αλέξανδρο και μετά είχαμε τους διάδοχους. Οι διάδοχοι μόνο διάδοχοι δεν ήτανε. Είναι ακριβώς το ίδιο. Εσείς πασχίζετε για να κάνετε κάτι, το δίνετε, φτάνει στα παιδιά σας, το κομματιάζουν, τα εγγόνια δεν το 'χουν καν δει. Ένας άλλος τομέας που θέλω να σας δώσω ως παράδειγμα είναι ακριβώς αυτό: όταν φτιάχνουμε ένα σπίτι, θεωρούμε ότι θα είναι εδώ. Να ξέρετε ότι τα μόνα σπίτια που θεωρούμε ορθολογικά και στρατηγικά ότι θα είναι ακόμα εδώ πολλά χρόνια μετά, λέγονται εκκλησίες. Όλα τα άλλα σπίτια πολύ όμορφα μπορεί να είναι, μετά από μια εικοσαετία, πενηνταετία, μπορεί να μην υπάρχει τίποτα, ούτε καν θεμέλια, δηλαδή να έχει εξαφανιστεί εντελώς. Αυτό σημαίνει τελικά ότι είναι δύσκολο να αφήσουμε στους άλλους κάτι. Ενώ στην αρχή ο στόχος μας όπως είπαμε ήταν να πάρουμε. Όταν το παίρνουμε, είμαστε ικανοί να πάρουμε ό,τι νά'ναι. Ενώ όταν αφήνουμε, δε μπορούμε να αφήσουμε ό,τι νά'ναι. Εδώ μπαίνει λοιπόν το πλαίσιο της γενναιοδωρίας. Άρα η γενναιοδωρία συνήθως χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι είναι αυτός που δίνει στους άλλους χωρίς να περιμένει κάτι. Εδώ όμως υπάρχουν δύο χαρακτηριστικά της γενναιοδωρίας. Μπορεί να σας ξαφνιάσω. Υπάρχει η γενναιοδωρία του «έχω» και η γενναιοδωρία του «είμαι». Η διαφορά ποια είναι; Είναι πολλοί που είναι γενναιοδωροι με αυτά που έχουν, αλλά όχι με αυτά που είναι. Θα μου πείτε «τι σημαίνει αυτό;». Σημαίνει πρακτικά ότι έχουμε ανθρώπους που είναι ικανοί να δώσουν πολλά χρήματα σε κάποιον άλλον, ακόμη και σε έναν φίλο, αλλά άμα τους ζητήσουμε ένα νεφρό, ακόμη και μες στην οικογένεια, ακόμη και για τον αδελφό, τον πατέρα, τον γιο, εντάξει... Αμφιταλαντεύομαστε και να ξέρετε ότι δεν παίρνουν όλοι την θετική απάντηση. Εκεί πέρα καταλαβαίνετε αμέσως ότι τελικά από τις πιο δύσκολες γενναιοδωρίες που υπάρχουν στον κόσμο δεν είναι να δίνεις αυτό που έχεις, είναι να δίνεις αυτό που είσαι. Άρα θα μου πείτε «πώς μπορώ να το κάνω;». Αρχικά μπορείτε να σκεφτείτε τον τομέα της εκπαίδευσης. Στον τομέα της εκπαίδευσης -γιατί το είπατε πολύ σωστά- είναι και θέμα παιδείας. Δηλαδή άμα δε το 'χουμε ακούσει ποτέ λέμε «γιατί να πάω να κάνω αυτό το πράγμα; Μπορεί και να με πληγώσουν, μπορεί και να μη τραυματιστώ ποτέ». Άρα, ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο Δάσκαλος. Ο Δάσκαλος είναι αυτός που χάνει χρόνο για να μάθει κάτι στον μαθητή, χωρίς να τον σπαταλήσει αυτό τον χρόνο γιατί είναι μια επένδυση κι είναι ο μόνος τρόπος να αφήσει κάτι. Η αξιολόγησή του είναι πάντοτε δύσκολη, γιατί δε βλέπετε κάτι το χειροπιαστό. Όταν λέει ένας δάσκαλος «εγώ έμαθα σ'αυτόν κάτι» θα δυσκολευτείτε να το αξιολογήσετε. Ενώ μετά από πολλά χρόνια μπορεί να δείτε το ίδιο παιδί που έγινε μεγάλος και ξαφνικά λέει στον δάσκαλο «Δάσκαλε». Με το χαρακτηριστικό «δε μ'αναγνωρίζεις;» (Δείχνει με το χέρι του ότι κάποτε το παιδί ήταν κοντό) «τόσο» δηλαδή κι έγινε ολόκληρος μαντράχαλος. Πού να σ'αναγνωρίσει; Εδώ είναι ακριβώς το

ίδιο. Η ιδέα λοιπόν με το αίμα είναι όπως με τη γνώση. Τη γνώση άμα τη μάθετε σε κάποιον την ώρα που την έχει ανάγκη, είναι αργά. Πρέπει να την ξέρει από πριν. Γι'αυτό μιλήσαμε για τον αρνητικό χρόνο. Ο αρνητικός χρόνος είναι όταν ζητάτε κάτι από κάποιον και σας το έχει κάνει ήδη. Ένα παράδειγμα αρνητικού χρόνου το κάνουν πολύ συχνά οι μαμάδες με τα παιδιά τους όταν τους δίνουν νερό πριν τους ζητήσει. Γιατί καταλαβαίνουν από την υγραμετρία, την κατάσταση, το μωρό. Φανταστείτε τώρα να περίμεναν απ'την μάνα, να πει το παιδί «θέλω ένα ποτήρι νερό» όταν είναι νεογέννητο. Άρα, άμα δεν έχουμε λοιπόν αυτή την ικανότητα της προβολής της εσωτερικής, δε θα προσφέρουμε. Εδώ λοιπόν είναι το ίδιο με το αίμα. Άρα το αίμα έχει δύο προβλήματα. Χύνεται. Και δεν ξαναμπάνει εύκολα μέσα -ο Παντελής το ξέρει πολύ καλά γι'αυτό κάνει ρεζέρβες πριν κάνει οποιαδήποτε πράξη. Η ιδέα λοιπόν είναι ότι όλος ο οργανισμός μας είναι φτιαγμένος με κάτι το οποίο κυκλοφορεί. Η κυκλοφορία του αίματος, για όσους νομίζουν ότι είναι κάτι το αυτονόητο, την καταλάβαμε το 1628. Θα μου πείτε «αφού όταν κόβουμε φλέβες» -μπορεί μερικοί από σας να έχουν αρχίσει από τώρα- «φαίνεται ότι φεύγει». Αλλά το θέμα είναι ότι δε ξέρουμε πώς επιστρέφει. Αλλά αλλού βλέπουμε ότι επιστρέφει. Στην πραγματικότητα έχουμε μερικά πολύ μικρά αγγεία που δε τα πιάσαμε με την πρώτη. Το άλλο πρόβλημα που έχει το αίμα είναι ότι για να καταλάβετε την κυκλοφορία του πρέπει να είναι ζωντανός ο άλλος. Είναι πολλά πράγματα στην ανατομία που τα ανακαλύψαμε πάνω σε νεκρούς. Για το αίμα όμως ήταν δύσκολο, δε μπορείτε να του πείτε του άλλου «θα σε κομματιάσω και θα βλέπω πώς κυκλοφορεί». Άρα, άμα το σκεφτείτε τώρα θα δείτε ότι έχετε μερικές ουσίες στο σώμα σας, οι οποίες κυκλοφορούν και άλλες είναι απλώς στερεά. Ξέρετε ότι αποτελούμαστε πολύ από νερό, ότι ζούμε χάρις το οξυγόνο αλλά πολύ συχνά δε καταλαβαίνουμε πόσο σημαντικό είναι το αίμα μας. Μόνο όταν κάνετε ανάλυση επειδή έχετε ένα πρόβλημα, ξαφνικά καταλαβαίνετε ότι χωρίς ανανέωση του αίματος τότε τα πράγματα πάνε πολύ γρήγορα στραβά. Άρα έχει ενδιαφέρον. Το αίμα μας λοιπόν αυτό το λεγόμενο κόκκινο - που δεν είναι εντελώς ακριβώς κόκκινο, αλλά τέλος πάντων, ας το αφήσουμε σ'αυτό το επίπεδο- για να δούμε πώς κυκλοφορεί εσωτερικά δυσκολευτήκαμε πάρα πολύ, χρειαστήκαμε αιώνες. Χρειαστήκαμε ακόμη περισσότερους αιώνες για να το κυκλοφορήσουμε. Τεράστιο θέμα. Ένα από τα πράγματα λοιπόν που μπορεί να κυκλοφορήσουν σε ένα δίκτυο ανθρώπων είναι το αίμα. Με έναν ανώνυμο τρόπο, γιατί είναι μια προσφορά, δεν υπάρχει αμοιβή. Και θα μπορούσαμε να πούμε με έναν νεολογισμό ότι δεν είναι μόνο αγάπη γιατί εκτός απ'την Αγάπη του Χριστού όλες οι άλλες αγάπες περιμένουν και κάτι λίγο... Μήπως... γιατί χαμογελάτε; Λοιπόν, μπορείτε να φανταστείτε κάτι που να είναι πέρα απ' την αγάπη; Πέρα απ'την αγάπη είναι αυτό που θα λέγαμε εμείς η αμισεία. Δηλαδή το μη μίσος. Θα μου πείτε γιατί να μη το ονομάσουμε αγάπη. Στην πραγματικότητα είναι ακριβώς το ανάλογο σαν νοητικό σχήμα με το εξής: η διαφορά με το «δεν ξεχνώ» και «θυμάμαι». Αν και φαίνεται να είναι το ίδιο, στην πραγματικότητα, όταν θυμάστε, μπορεί να ξεχάσετε. Επειδή αναφέρθηκες και σε Ποντιακά πράγματα είναι πολλοί που έχουν ξεχάσει πολλά πράγματα. Ενώ όταν λέτε εξ'αρχής «δεν ξεχνώ», δεν μπορείτε να ξεχάσετε. Όταν λοιπόν είσατε της αμισείας δηλαδή

του μη μίσους δεν είναι απλώς ότι αγαπάτε, γιατί όταν αγαπάτε μπορεί και να μισήσετε. Έχετε σκεφτεί ότι όταν δίνετε το αίμα σας, μπορεί να πάει παντού; Ακόμη και σ' αυτόν ή σ' αυτήν που θα περιμένατε κάτι ως αντάλλαγμα, αν ήταν ακόμα η φυσιολογική αγάπη; Θα μπορούσε να πάει ακόμα και στον εχθρό σας. Τώρα άμα το σκεφτείτε, πόσες φορές στη ζωή σας μπορείτε να κάνετε μία πράξη η οποία να είναι τόσο κοντά στον Χριστό και να μπορεί να είναι μια προσφορά ανεξαρτήτως από το ποιος είναι. Και ειδικά αν είναι αυτός που δε θα θέλατε να είναι. Άρα μη το παίρνετε με έναν ύπουλο τρόπο, γιατί βέβαια αυτός όταν θα ξυπνήσει και του έχετε βάλει το δικό σας το αίμα, δεν ξέρω πώς θα το πάρει, φανταστείτε σε μερικά χωριά... αλλά η ιδέα είναι ότι δύσκολα θα βρείτε πράγματα που μπορείτε να κάνετε πρακτικά, εσείς οι ίδιοι, μόνοι σας. Η αιμοδοσία έχει αυτή την ικανότητα. Το άλλο που έχει ως ικανότητα -και αναφέρθηκες πολύ σωστά σ' αυτό- είναι η ικανότητα της χαράς. Γι' αυτό θα μπορούσαμε να την ονομάσουμε και χαραδοσία. Δηλαδή δίνω χαρά. Το πιο εντυπωσιακό είναι ότι δίνω χαρά στον άλλον χωρίς όμως να τον βλέπω. Άρα πάλι είναι μια πράξη γενναιοδωρίας. Άρα να μην ξεχνάτε ότι όταν δίνετε χαρά στον άλλον, όταν ας πούμε σας αγκαλιάζει κάποιος επειδή καταφέρατε να κάνετε κάτι γι' αυτόν, ακόμα κι ένα κινητό, ενώ θα ήταν πιο απλό να κάνετε κάτι άλλο, πρέπει να καταλάβουμε ότι αυτό θα προκαλέσει μετα-χαρά. Άμα θέλετε να καταλάβετε πόσο σημαντική είναι η αιμοδοσία, θα ήθελα να φανταστείτε με έναν Καποδιστριακό τρόπο αν είχαμε ένα σύστημα που μας το απαγόρευε. Και θα πηγαίναμε όλοι να πούμε «γιατί να μη μπορώ να δώσω το αίμα μου, και ποιος είναι ο λόγος, εξηγήστε μου». Εκεί πέρα ξαφνικά θα είχαμε περισσότερους. Είναι ένας τρόπος να το σκεφτείτε. Όταν ψάχνουμε για φιάλες -να βλέπω είναι μερικοί που κατάλαβαν απ' τις πατάτες, είναι ακριβώς το ίδιο- όταν απλώς περιμένουμε την προσφορά από τους άλλους, αυτός που δεν είναι προετοιμασμένος, δεν έχει παιδεία, το βλέπει πιο πολύ σαν μία καταπάτηση, σαν μια αγγαρεία, σαν μια επιβολή μιας θέλησης που δεν είναι η δική του. Στην Ελλάδα ξέρετε εμείς είμαστε συνήθως του αντίθετου. Άρα άμα μας πουν «μη το κάνεις αυτό, μη το ακουμπήσεις αυτό»... Άμα θέλετε να σπάσουμε πλάκα, αφήνω αυτό το ποτήρι εδώ και σας λέω «μη τολμήσετε να το ακουμπήσετε» και φεύγω. Φαντάζομαι ότι κανένας δε θα' ρθει να το ακουμπήσει, έτσι δεν είναι; Εφόσον είμαστε εκτός Ελλάδας. (Ακούγονται γέλια απ' το κοινό). Λοιπόν, έχει ενδιαφέρον, μου το λέγανε και χτες οι μαθητές, πολύ συχνά αφομοιώνουμε πιο γρήγορα το αρνητικό από το θετικό. Είναι θέμα επιβίωσης. Άμα σας πω ότι «είναι καλό να πιείτε απ' το ποτήρι» μπορεί και να μη το πιείτε. Άμα σας πω ότι «αυτό το ποτήρι έχει φαρμάκι» είναι σίγουρο ότι δε θα το πιείτε. Και γι' αυτό μεταδίδεται πιο εύκολα το κακό, η κινδυνολογία, όλα αυτά. Τα καλά μεταδίδονται πολύ δύσκολα γιατί θέλει κάθε φορά κάποιος να πάρει τη σκυτάλη και να το μεταφέρει στον επόμενο. Ενώ με το κακό δε το έχουμε ανάγκη. Άρα το θέμα της σκυτάλης είναι αυτό που είναι σημαντικό στο θέμα του αίματος. Πολύ συχνά - γι' αυτό δε πρέπει να μιλάμε μόνο για τράπεζες, μετά θα μας πουν αν υπάρχει μνημόνιο πάνω στο αίμα- η ιδέα δεν είναι της αποθήκευσης, είναι της προετοιμασίας. Άρα προετοιμαζόμαστε να έχουμε αίμα γιατί την ώρα που θα το έχουμε ανάγκη, δε θα προλάβουμε να

προετοιμαστούμε. Άμα το σκεφτείτε τώρα είναι λίγο παράξενο γιατί κάνουμε πριν μια προβολή προς το μέλλον, το εξετάζουμε μέσα στο παρόν και λέμε «άμα δε φτιάξουμε το παρελθόν του μέλλοντος, το μέλλον δεν θα υπάρχει». Στην πραγματικότητα δεν είναι μόνο προετοιμασία είναι μετ-ετοιμασία. Μετα-ετοιμαζόμαστε. Γιατί άμα είναι μόνο προετοιμασία, η προετοιμασία είναι για μια συγκεκριμένη δράση. Ενώ εδώ η δράση δε θα υπάρχει, θα δώσετε το αίμα σας, θα μπει σε φιάλες και μετά θα περιμένουμε. Και στην πραγματικότητα τι θα περιμένουμε: αυτό που δε θέλουμε να περιμένουμε. Άρα η διαφορά είναι ότι δεν είμαστε πια σε μια αίθουσα αναμονής, είμαστε σε μια αίθουσα ετοιμότητας. Δηλαδή, παρ'όλο που δε το θέλουμε, επειδή ξέρουμε ότι υπάρχει η δυνατότητα να συμβεί κι επειδή ξέρουμε ότι δε θα προλάβουμε να το κάνουμε, πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι με μια μορφή κάπως παράξενη, ότι αποθηκεύω φιάλες όταν θα το χρειαστούν. Μερικές φορές, το κάνουνε εδώ και οι σύλλογοι -δεν είναι καλή προσέγγιση αλλά είναι αποτελεσματική σε πρώτο επίπεδο- είναι του τύπου: άμα δώσετε, άμα κάποιος από τους δικούς σας το 'χει ανάγκη, τότε θα ξανά 'ρθει. Αυτό είναι πάρε-δώσε. Είναι απλό για αυτούς που δεν το 'χουν στην αρχή, ενώ η ιδέα της αιμοδοσίας είναι ακριβώς το αντίθετο. Είναι πολύ πιο αφαιρετική, είναι πραγματικά μια πράξη γενναιοδωρίας και δεν περιμένω καμία επιστροφή. Δηλαδή δεν περιμένω εγώ προσωπικά να πάρω αίμα επειδή το 'χω δώσει. Βέβαια πολλοί από μας θα ήθελαν. Και ευτυχώς επειδή είναι και ανώριμο δε μπαίνουμε σ' αυτή τη διαδικασία παρά μόνο σε εξαιρέσεις. Αλλά η ιδέα είναι ότι δε δίνω για να πάρω πίσω. Τώρα το θέμα είναι ότι άμα το εξετάσετε λίγο πιο παράξενα ακόμα: Θα ήθελα να σκεφτείτε τι θα γινόταν άμα δεν είχατε δώσει ποτέ το αίμα στη ζωή σας. Υπόθεση. Δεύτερη υπόθεση: άμα κάποιος σας ενημερώσει και σας πει «τελικά μπορεί να είσαι ζωντανός για να δώσεις το αίμα σου» αλλά εσύ δε το 'χεις κάνει ποτέ. Τότε ξαφνικά λες «τότε η ύπαρξή μου είναι κάπως παράξενη». Ας πάρουμε το παράδειγμα του παπά εφόσον είναι αποτελεσματικός. Ας πούμε ότι τον φτιάχνω τον παπά και ξαφνικά του λέμε δεν έχει εκκλησία να λειτουργήσεις. Λέει «δε θα με πάτε πουθενά, δε θα κάνω τίποτα;». Και λέμε «Όχι, δεν έχουμε εκκλησία, είσαι απλώς παπάς». Ε, μετά σε κάποια φάση θα πει «παιδιά, δεν είναι ακριβώς παπάς αυτό. Είμαι εν δυνάμει παπάς». Καταλάβετε; Εδώ είναι το ίδιο. Άμα κάποιος σας εξηγήσει ότι σε επίπεδο της Ανθρωπότητας, άμα δε σκεφτείτε ότι οι άλλοι είναι πιο σημαντικοί από εσάς, τότε δεν υπάρχουνε γιατί στην πραγματικότητα δε συνυπάρχετε. Γιατί η συνύπαρξη είναι πιο σημαντική από την ύπαρξη. Με το θέμα της αιμοδοσίας, όσοι έχουν δώσει αίμα έχουν εξασφαλίσει τη συνύπαρξη. Αυτό είναι απίστευτο σαν κίνηση άμα το σκεφτείτε. Γιατί ό,τι και να πούμε για όλη τη ζωή τους, αν έχουν κάνει τουλάχιστον αυτό, είναι ήδη κάτι. Ενώ είναι μερικοί που έχουν κάνει πάρα πολλά πράγματα και μπορεί να είναι τίποτα, που σημαίνει πρακτικά ότι εδώ μπαίνουμε στο θέμα της ουσίας και του χρηστικού. Το χρηστικό: αν μερικοί από σας πηγαίνουν και δίνουν το αίμα τους για λόγους χρηστικότητας, είναι ότι δε το κατάλαβαν. Η ιδέα είναι η εξής: σε κάποια φάση μπορεί να μην έχουμε πια ανάγκη να δίνουμε το αίμα μας. Μπορεί να υπάρχει ένας τεχνητός τρόπος να φτιάχνουμε αίμα και να αφαιρέσουμε από όλους αυτούς τους αιμοδότες τη δυνατότητα να δώσουν το αίμα τους. Εγώ μπορώ να σας πω από τώρα ότι

θα είναι στεναχωρημένοι. Γιατί δε θα έχουν πια τη δυνατότητα να προσφέρουν χαρά. Να έχουν μετα-χαρά από αυτή την πράξη. Όπως λέει ο Βασίλης να περπατάνε πάνω στη θάλασσα τόση χαρά που έχουν. Γιατί έχει ενδιαφέρον, ξέρετε, ενώ κάνετε μια πράξη που δε βλέπετε τον άλλον, το δίνετε, το αφήνετε, κι όταν βγαίνετε είσαστε πάντοτε πολύ πιο χαρούμενος απ' ότι ήσασταν πριν μπείτε. Αυτό δε θα υπάρχει πια. Άρα πρέπει να αναρωτηθείτε, αν θα το θέλαμε σαν κοινωνία. Πολύ συχνά ακούτε τις φιάλες αλλά ακούτε συνεχώς ότι λείπουν. Μερικές φορές σε μερικούς συλλόγους, επειδή έχουμε πολλές εταιρίες τέτοιου τύπου, τοπικά δε λείπει τίποτα. Αλλά ευτυχώς επειδή έχουνε περίσσειμα, δίνουν σε άλλους που είναι πολύ πιο μακριά και δεν θα έχουν, αιμοπετάλια κλπ. Αυτό σημαίνει ότι στην πραγματικότητα -για να το χαρεί ο Γιάννης- η αγάπη ακόμα κι όταν περισσεύει δεν πάει χαμένη. Ενώ θα λέγαμε «υπάρχει λύση ρε παιδί μου, το παράκανες, είναι υπερβολική αγάπη». Δεν υπάρχει υπερβολική αγάπη. Υπάρχει μόνο υπέρ-βολική αγάπη. Δηλαδή μόνο πρακτική. Αυτό σημαίνει ότι αν το μετατρέψουμε σε μια πράξη αγάπης, το θέμα της αιμοδοσίας είναι πραγματικά ένας τρόπος -κι εδώ είναι πάλι σημαντικό κι υπάρχει μια διαφορά όταν δώσετε ένα όργανό σας- είναι ότι το αίμα σας ξαναφτιάχνεται. Που είναι απίστευτο άμα το σκεφτείτε. Δηλαδή όταν δίνετε ένα νεφρό, δε ξαναφτιάχνεται το νεφρό, θα μείνετε με ένα νεφρό, τέλειωσε. Το αίμα ανήκει στις ουσίες που επανέρχονται. Έχει μια πολύ-κυκλική ιδιότητα. Στην πραγματικότητα εμείς, ο καθένας μας, είμαστε πηγές πολύ-κυκλικότητας αλλά δε το καταλαβαίνουμε. Γιατί όταν δε το δίνουμε, μένει σε μας, άρα είμαστε του κύκλου. Μετά γίνεται φαύλος κύκλος γιατί δεν ανανεώνεται, είναι ακριβώς το ίδιο μόνο για μας. Άρα σε κάποια φάση εκφυλίζεται. Εμείς τώρα την ώρα που δίνουμε αίμα μπορούμε να αλλάξουμε κύκλο, γιατί τότε το αίμα θα πάει στον άλλον. Τότε ξαφνικά αλλάζουμε το επίπεδο, δεν είμαστε πια στον κύκλο που μένει μόνο στο εσωτερικό, υπάρχει μια τάση προς τα έξω. Υπάρχει ένας εξωτερισμός αν θέλετε. Αυτά τα πράγματα δεν είναι μόνο φιλοσοφία, είναι μια προσέγγιση πολύ πιο βαρβάτη απ' ότι νομίζουμε, αλλά στην πραγματικότητα δε το νιώθουμε γιατί δεν την καταλαβαίνουμε μ' αυτό τον τρόπο. Άμα κοιτάξετε τα κύτταρά σας, ειδικά αυτά που αφορούν το αίμα, πόση διάρκεια έχουν, το καλύτερο που μπορεί να τους συμβεί είναι να μεταφερθούν σε άλλο σώμα. Εξηγώ: σε ένα παγκάκι στην Αθήνα είναι γραμμένο, στο Θησείο, «η φιλία είναι κάτι που ζει ταυτόχρονα σε δύο σώματα». Στην πραγματικότητα αυτή είναι η θετική άποψη. Στην πραγματικότητα η φιλία είναι η μοιρασιά της μοναξιάς. Μοιραζόμαστε την ίδια μοναξιά, και τότε ξαφνικά επειδή είναι μοναξιά ο ένας, μοναξιά ο άλλος, αλλά είναι και οι δύο μαζί, αυτό λέγεται φιλία και βέβαια και αγάπη. Άμα το σκεφτείτε έτσι θα καταλάβετε γιατί δεν του επιτρέπουμε του παπά να είναι στην εκκλησία και να κάνει τη λειτουργία μόνος του. Γιατί αυτό είναι το κερασάκι. Πρωτύτερα πήραμε το παράδειγμα ότι δε έχει εκκλησία. Τώρα του βάζετε μια εκκλησία και του λέτε δε θα 'ρχεται κανένας. Πάλι δε μπορεί. Και η ιδέα είναι ότι πρέπει να υπάρχει μια προσφορά, πρέπει να το κάνει για τον άλλον, δε το κάνει μόνος του, δεν είναι μια προσευχή στο σπίτι του. Είναι λοιπόν το ίδιο. Άμα το σκεφτείτε ορθολογικά, η ιδέα της προσφοράς είναι ένας τρόπος να πολλαπλασιάσετε τη ζωή σας. Σας δίνω ένα παράδειγμα απλό: ας πούμε ότι είσαστε ηθοποιός,

παίζετε πολλούς ρόλους. Μερικές φορές έρχονται οι άνθρωποι να σας μιλήσουν για τον ρόλο σας, όχι για σας. Το καλύτερο που μπορεί να συμβεί σε έναν ηθοποιό είναι στο τέλος της παράστασης να μιλάνε, το κοινό, για το πρόσωπο κι όχι τον ηθοποιό. Είναι να έχουνε ξεχάσει εντελώς ότι ήταν ηθοποιός. Μπορεί να τον αγάπησαν, μπορεί να τους εκνεύρισε κτλ. Άμα στο τέλος μιας παράστασης -το λέω τώρα γι' αυτούς που είναι στην ηθοποιία- σας πει κάποιος: «ήσουν πολύ καλός στο ρόλο σου», είναι κακό. Γιατί θέλει να πει ότι δε ξέχασε ότι είσαι ψεύτης. Στο θέατρο είμαστε ψεύτες, εντάξει, είναι επαγγελματικό. Κάνουμε ψέματα στο θέατρο για να μιλήσουμε για την αλήθεια. Στη ζωή λέμε αλήθειες αλλά... τέλος πάντων. Στο θέατρο λοιπόν μπορείτε να φανταστείτε έναν ηθοποιό να έχει παίξει αρκετούς ρόλους. Στην πραγματικότητα είναι μια πολλαπλότητα. Δηλαδή βλέπετε έναν άνθρωπο, αλλά έχει πολλούς ρόλους. Άρα άμα φανταστείτε ότι οι ρόλοι υπάρχουν όντως, τότε αυτός αντιπροσωπεύει πολλούς ανθρώπους ταυτόχρονα. Είναι ακριβώς αυτό που γίνεται στην αιμοδοσία. Άμα σκεφτείτε ότι αυτός που έχει δώσει το αίμα του πολλές φορές κι έχει πάει σε διάφορους ανθρώπους, το αίμα του υπάρχει ταυτόχρονα, στην πραγματικότητα μετά ταυτόχωρα, σε πολλούς ανθρώπους. Αρχικά όταν κοιτάζουμε τα δέντρα ενός δάσους θεωρούμε ότι είναι ξεχωριστά. Μετά κάναμε διάφορες μελέτες και είδαμε ότι μερικά δέντρα -να το δείτε και σε μια ταινία, λέγεται «φαινόμενο», υπάρχει μια αναφορά- μερικά δέντρα είναι το ίδιο, από κάτω. Άρα ενώ εσείς βλέπετε ένα ολόκληρο δάσος, το δάσος είναι ένα δέντρο. Άμα το σκεφτείτε ορθολογικά θα ήταν κάπως το ανάλογο για τα κύτταρά σας. Άμα κοιτάξω ένα απ' τα κύτταρά σας δε θα βρω την προσωπικότητά σας εκεί. Στο δεύτερο, το ίδιο. Αν τα κοιτάξω στη σειρά, δε θα βρω πουθενά πού είστε. Είναι λοιπόν το ίδιο και τελικά βλέπετε (ναι Παντελή και Θανάση) ένα δέντρο μπορεί να κρύψει ένα δάσος. Αλλά το πιο ωραίο είναι ότι ένα δάσος μπορεί να κρύψει ένα δέντρο. Και αυτό δε το σκεφτόμαστε ακριβώς μ' αυτό τον τρόπο. Άρα, η ιδέα της πολλαπλότητας είναι ότι τελικά, όταν θα δείτε έναν αιμοδότη, θα δείτε πολλούς ανθρώπους ταυτόχρονα εκεί που τον βλέπετε μόνο έναν. Κι είναι ένας τρόπος να πολλαπλασιαστεί. Ενώ παραμένει μοναδικός. Γιατί είναι πάντοτε ο ίδιος. Άλλα έχει πολλαπλασιαστεί με την έννοια ότι έχει βοηθήσει κι άλλους με όλες αυτές τις αιμοδοσίες που έχει κάνει και δε μπορείς πια να πεις ότι αυτός είναι μόνο εδώ. Αυτή η ικανότητα που έχουμε να δημιουργήσουμε ένα δίκτυο, είναι ακριβώς αυτό που προσφέρει η αιμοδοσία. Μετά είναι μερικοί που θα σας πουν τα τεχνικά πράγματα: «πρέπει να είναι εγκαίρως»... δίνουν την εντύπωση ότι είναι τάνκερ. Δηλαδή «πρέπει να γεμίσουμε τις φιάλες, έχουμε τόσες φιάλες», και μετά σιγά-σιγά ξεχνάμε την ανθρωπιά, θυμόμαστε μόνο το υγρό. Άρα «θέλουμε αίμα, τόσες φιάλες. Οκ». Ή «Έχουμε τόσες φιάλες είναι εντάξει καθίστε στο σπίτι σας». Ενώ στην πραγματικότητα είναι μια ανατροφοδότηση της ανθρωπιάς. Είναι πολύ σπάνιο ως πράξη να κάνετε μια κίνηση ανθρωπιάς χωρίς να σας το ζητήσουν. Ακόμα και οι πιο γενναιόδωροι από μας κάνουν μια κίνηση επειδή βλέπουν κάπου μια ανάγκη, και την κάνουν εκείνη τη στιγμή, και φαίνεται από το χαμόγελο του άλλου, απ'το «ευχαριστώ» που θα πουν, ότι υπάρχει κάτι. Εδώ είναι ακριβώς μια θυσία φυσιολογική. Και τώρα θέλω να περάσω στο θέμα της θυσίας. Η ιδέα

ποια είναι; Υπάρχουν οι θυσίες οι οποίες είναι άχρηστες. Εξηγώ, ο Πατέρας να μη το πάρει στραβά. Θα κάνω μια διαφοροποίηση σε σχέση με τον μάρτυρα και τον ήρωα. Όχι σε θρησκευτικό επίπεδο, φανταστείτε το επίπεδο της επανάστασης. Έγινε η επανάσταση, είχαμε μάρτυρες και είχαμε και ήρωες. Οι ήρωες πάνω-κάτω είναι αυτοί που επέλεξαν στρατηγικά τότε να θυσιάστούν για να μη θυσιάστούν τζάμπα. Ενώ οι μάρτυρες δε το επέλεξαν αλλά θυσιάστηκαν. Άρα δεν υπήρχε καμία αλλαγή φάσης. Εδώ η ιδέα είναι η εξής: άμα κοπείτε είναι μια μικρή θυσία. Αλλά αυτό είναι χαμένο. Ενώ την ώρα που κάνετε την αιμοδοσία -που είναι η πληγή που δε ματώνει, γιατί προσφέρετε στον άλλον, όπως είπαμε- τότε αυτή την πράξη που θα ήταν χαμένη, την μεταβιβάζεις στον άλλον και ενεργοποιείται μια σκυτάλη, ενώ εσύ από μόνος σου δε μπορείς να το κάνεις. Αυτό σημαίνει ότι είναι μια στρατηγική θυσία. Μερικές φορές ακούτε τις εκφράσεις του τύπου «είμαστε όλοι ήρωες της καθημερινότητας»... αν ήμασταν όλοι ήρωες στην καθημερινότητα, τότε δε θα υπήρχαν ήρωες. Γιατί ο ήρωας ουσιαστικά είναι αυτός που κάνει αυτό που δεν κάνουμε. Άμα το κάνουμε όλοι, τότε τι να κάνει; Άρα, εδώ η ιδέα είναι - άμα πραγματικά θέλετε να αγγίξετε μια πράξη που να έχει σχέση με τη θυσία και μπορεί να είναι ακόμα και η «ηρωική» - ότι μέσω της αιμοδοσίας έχουμε πολλές δυνατότητες, για να εκφραστούμε μέσω των άλλων και να εκφράσουμε μια αγάπη, η οποία δεν είναι περιορισμένη. Έχει ενδιαφέρον αυτό. Είμαστε πολύ συχνά περιορισμένοι από τις αποστάσεις. Είμαστε περιορισμένοι από τις επαφές μας. Είμαστε περιορισμένοι από τις σχέσεις μας. Θα ήθελα να αναφερθώ σε κάτι πολύ απλό, λέγεται στα μαθηματικά «το θεώρημα των μικρών κόσμων». Άμα πάρετε όλες τις επαφές σας και μετά ρωτήσετε στις επαφές σας τις επαφές τους και στις επαφές των επαφών τις επαφές και αναρωτηθείτε σε πόσα στάδια μπορείτε να καλύψετε την Ελλάδα, η απάντηση είναι «τρία». Γι' αυτό λέγεται το θεώρημα των μικρών κόσμων. Οι επαφές δημιουργούν πολύ παραπάνω απ' αυτό που θα λέγαμε «το εκθετικό» και αυτό καλύπτει πάρα πολύ γρήγορα. Για να καταλάβετε για να καλύψετε τις Η.Π.Α χρειάζοσαστε τέσσερα στάδια. Άρα, φανταστείτε τώρα ότι λέτε αυτά που ακούσατε στις επαφές σας. Στην πραγματικότητα δε το κάνετε γιατί είναι πολλές. Δε μιλώ για τις επαφές που βάζουμε like. Μιλώ για τις επαφές που είναι σχέσεις. Τότε θα δείτε ότι πολύ εύκολα θα μπορούσαμε να αλλάξουμε μια κατάσταση αν όλοι μαζί ήμασταν συντονισμένοι στο ίδιο πλαίσιο. Άρα, εδώ λοιπόν η αιμοδοσία μάς προσφέρει, αν θέλετε, και μια πλατφόρμα εφαρμογών, που μπορεί να είναι από το φιλοσοφικό έως το βιολογικό, περνώντας από το ανθρώπινο, και δεν αφορά το κοινωνικό. Δεν αφορά το φύλο, δεν αφορά το χρώμα. Είναι μια προσφορά από άνθρωπο σε ανθρώπους. Και επειδή είναι ασυμμετρική είναι πραγματικά αυτό που γίνεται σ' αυτό το ντουέτο Δάσκαλος-Μαθητής. Έχουμε αλλάξει πολλά πράγματα σ' αυτό τον τομέα, αλλά λέμε ότι έχουμε αλλάξει, μην ανησυχείτε είναι αναλλοίωτο. Ο Δάσκαλος δίνει και στην αρχή θεωρούμε ότι ο μαθητής παίρνει. Είναι λάθος. Ο Δάσκαλος δίνει, αυτό είναι σωστό κι ο μαθητής μεταδίδει. Γιατί άμα παίρνει χωρίς να μεταδώσει, τότε έχει νεκρώσει τη γνώση. Έχει σταματήσει εκεί. Άρα, είναι ακριβώς αυτό που βλέπετε και στην Ανάσταση με τα κεριά μας. Στην αρχή νομίζουμε ότι το σημαντικό είναι να ανάψουμε το κεριό. Ενώ το πιο

σημαντικό είναι να ανάψουμε το κερί του άλλου. Άρα, άμα ξαφνικά έβγαινε το φως από την εκκλησία, ανάβατε το κερί και πηγαίνατε όλοι στο σπίτι σας ξαφνικά, χωρίς να κάνετε τίποτα άλλο, είναι πολύ απλό, η εκκλησία θα σας έλεγε «παιδιά, δε καταλάβατε τίποτα, για άλλο λόγο το κάναμε, για τη μετάδοση». Άρα, ο μαθητής που απλώς παίρνει και δε μεταδίδει, δεν είναι μαθητής, είναι βάρβαρος. Γιατί και ο βάρβαρος παίρνει γνώσεις και τις σταματάει. Άρα, άμα το σκεφτείτε τώρα, είσαστε ζωντανοί επειδή οι γονείς σας, σας έδωσαν αίμα. Είσαστε ακόμα ζωντανοί επειδή θα δώσετε αίμα στα παιδιά σας. Αλλά μένετε στο ίδιο ποτάμι. Το θέμα με την αιμοδοσία είναι ακριβώς αυτό που κάνετε με το φως και τα κεριά. Και το ερώτημα είναι το εξής: έχετε ποτέ σκεφτεί ότι ο ρόλος των κεριών είναι να λιώνουν; Άμα το πάρετε έτσι είναι πολύ λυπηρό. Αλλά στην πραγματικότητα ο ρόλος των κεριών είναι να είναι αναμμένα. Άρα αυτό που έχει μεγάλη σημασία για το κερί δεν είναι η ύπαρξή του, είναι η μεταφορά του φωτός. Άμα σκεφτείτε ότι η αιμοδοσία μας εξηγεί πάνω-κάτω ότι αυτό που έχει σημασία είναι η μεταφορά του αίματος στους άλλους για να μπορώ να πω ότι εγώ πήρα, δίνω και αυτό μου επιτρέπει να διαδώσω. Χωρίς διάδοση, τότε έχουμε μια πράξη - η οποία είναι πάντοτε πράξη-βαρβαρότητας. Άμα το σκεφτείτε σε σχέση με τις γενοκτονίες (όπως το είπατε πολύ σωστά), μια γενοκτονία όταν δεν την έχουμε υποστεί εμείς οι ίδιοι, είναι δύσκολο να μας την εξηγήσουν. Είναι δύσκολο. Όταν την έχουμε υποστεί, είναι δύσκολο να την καταλάβουμε. Και το θέμα είναι ότι όμως κάποιος πρέπει να το μεταδώσει. Κάποιος πρέπει να το πει. Απλώς πώς να το πει, εφόσον δεν ήταν ο ίδιος θύμα; Γιατί άμα ήταν θύμα, θα ήταν νεκρός. Άρα, μεταφέρει κάτι. Στην πραγματικότητα, άμα το σκεφτείτε ορθολογικά -και το λέω για τους αγωνιστές και για τους μαχητές, γιατί υπάρχουν μερικοί εδώ, τουλάχιστον γι' αυτούς που γνωρίζουν- άμα απλώς λέτε «η γενοκτονία είναι αυτό» και δεν κάνετε τίποτα άλλο, αυτό λέγεται περιγραφή. Αν διαδίδετε στους άλλους ότι αυτό έχει γίνει, είναι απαράδεκτο και είναι έγκλημα κατά της Ανθρωπότητας και δε πρέπει να ξαναγίνει, τότε αυτό είναι διάδοση. Υπάρχει λοιπόν μια ασυμμετρία. Εδώ είναι ακριβώς το ίδιο με το αίμα. Εμείς θεωρούμε όλοι μας ότι είμαστε το τέρμα του αίματός μας. Και έχει ενδιαφέρον γιατί πολύ συχνά λέμε «και μετά το θάνατο τι θα γίνει;». Αναρωτιόμαστε, ενώ πολλοί από μας δε μπορούν να απαντήσουν ούτε καν τι γίνεται πριν. Ούτως ή άλλως υπάρχουν ειδικοί για μετά, άρα ασχοληθείτε πρώτα με το πριν και μετά το βλέπουμε το μετά. Εδώ λοιπόν εμείς αποφασίζουμε μόνοι μας ότι είμαστε το τέρμα, γιατί δε θέλουμε να το μεταδώσουμε στον άλλον. Είναι κρίμα. Όχι είναι κρίμα για τους άλλους, είναι κρίμα για μας. Γιατί οι άνθρωποι δεν είναι φτιαγμένοι για να είναι το τέρμα. Είναι φτιαγμένοι για να ανήκουν στη συνέχεια. Και η συνέχεια μεταβιβάζεται, παρελθόν-μέλλον, είναι ακριβώς το «αγάπα αλλήλους» αλλά και σε χρονικό διάστημα, τους προηγούμενους και τους επόμενους. Το ξέρετε πολύ καλά, ανάλογα με την ηλικία σας νιώθετε πιο πολύ προηγούμενος ή επόμενος. Στο ενδιάμεσο νιώθετε μπορεί και τα δύο. Στην πραγματικότητα όταν θα ξυπνήσετε εντελώς, θα νιώθετε πάντα και τα δύο. Γιατί αυτό που έχει σημασία δεν είναι να είσαι ο προηγούμενος ή ο επόμενος, είναι να είσαι ταυτόχρονα και ο προηγούμενος και ο επόμενος, γιατί σημαίνει ότι θα υπάρχει συνέχεια. Άρα, άμα το σκεφτείτε λοιπόν με τον ίδιο

τρόπο με το αίμα, για το αίμα μας -και έχει ενδιαφέρον γιατί θα χρησιμοποιήσουμε ακόμη και το κρασί λόγω παράδοσης θρησκευτικής για να είναι κάτι το αντιπροσωπευτικό απ' το αίμα- και θέλω να αναρωτηθείτε το εξής: έχετε ποτέ σκεφτεί γιατί ο Χριστός παιδεύεται για να μας εξηγήσει τι είναι το αίμα; Θα μπορούσε να το κάνει για το ψωμί, να πει «αυτό είναι το σώμα μου», τελείωσε. Γιατί να το κάνει και το άλλο; Έχετε σκεφτεί γιατί επιλέγει το ψωμί και το κρασί; Γιατί και τα δύο δεν είναι πράγματα που υπάρχουν από μόνα τους. Χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση δεν έχεις κρασί, δεν εμφανίζεται το κρασί έτσι, ούτε το ψωμί. Δεν δίνει σιτάρι, δε δίνει σταφύλι. Έχει ενδιαφέρον. Άμα το σκεφτείτε και λίγο πιο ιστορικά να θυμάστε ότι το πρώτο πράγμα που γίνεται με το κρασί είναι πώς να αποθηκεύσω κάτι το οποίο δε παραμένει. Το σταφύλι είναι εφήμερο. Η μετατροπή σε κρασί δεν είναι για το αλκοόλ. Αυτό είναι αυτό που νομίζουμε. Όχι, καθόλου. Στην πραγματικότητα είναι για να διατηρήσουμε σε πιο μεγάλο χρονικό πλαίσιο την ίδια την ουσία. Παλιά μάλιστα το αφυδατώνανε. Και μετά ξαναέβαζαν νερό. Σας εξηγεί και μερικά πράγματα που έγιναν. Αυτό που θέλω να σας πω είναι ότι αν έχουνε επιλεχθεί δύο στοιχεία μέσα στη θρησκεία μας που είναι τόσο χαρακτηριστικά και είναι και τα δύο φαινόμενα σύνθεσης, είναι ακριβώς γι'αυτό το λόγο. Είναι ότι δεν υπάρχουν από μόνα τους. Δεν υπάρχει ποτέ από μόνη της πηγή αίματος. Υπάρχει πηγή νερού, αλλά όχι πηγή αίματος. Είναι επειδή δε καταλάβαμε ακριβώς όλο το μήνυμα ότι εμείς είμαστε οι μεταδότες. Δηλαδή αυτό που λέει και κάνει, εμείς κάνουμε το ίδιο. Με την αιμοδοσία στην πραγματικότητα, Χριστικά (Χριστός) κάνουμε κάτι για τον άλλον. Δηλαδή ακολουθούμε αυτό που μας δίδαξε και το μεταδίδουμε. Δηλαδή παίρνουμε το μήνυμα του Δασκάλου και το μεταδίδουμε ως μαθητές. Και δεν καταλαβαίνουμε στην αρχή ότι είμαστε όλοι πηγές. Ενώ μόλις το καταλάβουμε αυτό, θα αναρωτηθούμε -ξαναέρχομαι στον παπά για να τελειώσω- ότι αν είμαστε όλοι πηγές αίματος και δεν έχουμε δώσει ποτέ το αίμα μας, τι σόι πηγή είμαστε; Αυτό ήθελα να σας πω και να σας ευχηθώ καλή συνέχεια, να σας ευχηθώ καλό πολλαπλασιασμό, γιατί στην Ελλάδα είμαστε τρεις κι ο κούκος, άρα άμα δεν προσέχουμε και τους δικούς μας, μην αναρωτιέστε μετά γιατί δε προλαβαίνουμε. Γιατί ο Θεός μας έδωσε όχι μόνο καρδιά αλλά και εγκέφαλο. Είναι για να σκεφτούμε και λίγο από πριν το μετά. Όχι μετά το πριν. Γιατί μετά, τι να κάνουμε, δε προλαβαίνουμε μετά. Άρα όλη ιδέα της διάλεξης ήταν ακριβώς όπως το είπαν και οι προλαλήσαντες: άμα ξέραμε μερικά πράγματα τέτοιου τύπου τότε θα τα δούμε λίγο διαφορετικά, και μπορεί αυτό που μας φαινόταν μια αγγαρεία, να είναι τελικά μια απελευθέρωση πηγής. Αυτό ήθελα να σας πω, ευχαριστώ πολύ, νά'στε καλά.